

A síkságok: alföldek, fennsíkok

A síkságok általában vízszintesen fekvő felszínek. Nincsenek rajtuk nagy magasságkülönbségek. **A tenger szintje és a 200 méteres magasság közötti síkságok az alföldek.**

Hogyan keletkeznek az alföldek?

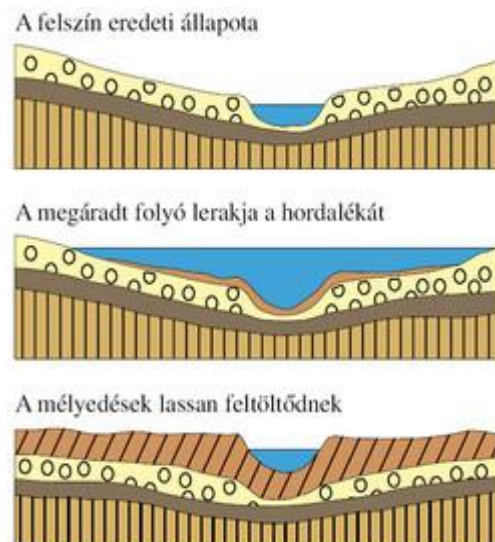
1. Az alföldek kialakulásában leggyakrabban a **feltöltődés** játszotta a fő szerepet. Ezt legtöbbször **süllyedés** előzte meg. A megsüllyedt területeket **előntötte a tenger**. Belőle – az évmilliók során – vastag üledékrétegek rakódtak le.
2. A magasabb területekről érkező folyók is ide szállították a kőtörmelék, kavicsot, homokot. Végül az elaprózódott, elmállott kőzetekből a tengeri élőlények maradványaiból képződött **tengeri üledék** és a **folyami hordalék** teljesen feltöltötte a süllyedéket.
3. A szárazra került területeket később tovább töltögették a **folyók** és a **szél**. A folyók homokot és iszapot terítettek szét, a szél finom port rakott le, amiből lősz képződött. Így keletkeztek alföldi tájaink: az **Alföld** és a **Kisalföld** is.

Európában süllyedéssel és feltöltődéssel kialakult alföld pl. a **Pó-síkság** vagy a **Román-alföld**. Keressétek meg ezeket Európa térképén!

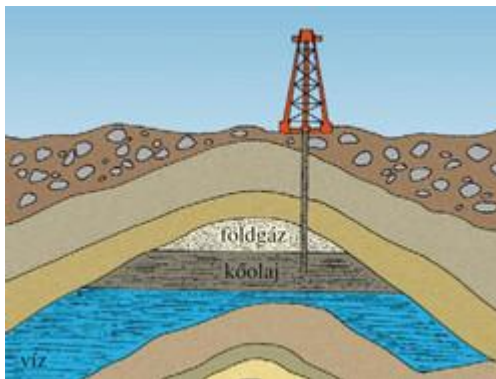
Az alföldek mai felszínén megtalálható a folyómedrekből kifújtt homok, a finom porból keletkezett lősz, valamint a folyók ismétlődő áradásai által elterített hordalék. Az árvízjárta területeken kicsik a magasságkülönbségek, felszínük **tökéletesen sík**.

Az Alföld része, a Hortobágy tökéletes síkság

A tökéletes síkság kialakulása

Az alföldek a mezőgazdaság legfontosabb területei A kőolaj és a földgáz elhelyezkedése a felszín alatt

Az alföldek haszna

Az alföldek természetes növénytakarója a szárazföldi éghajlatú tájakon az **erdős puszta** és a **füves puszta**. Ezek azonban már csak kisebb foltokban található meg, mert területüket felszántották. Helyükön búza-, kukorica-, cukorrépatáblák, szőlők, gyümölcsösök vannak. Az **alföldek a mezőgazdaság legfontosabb területei**. Felszínük a legkönnyebben művelhető. Gazdag termést hoznak, ha éghajlatuk, talajuk kedvező.

Az emberek letelepedésekor évezredek óta előnyben részesítették a sík területeket. A települések legtöbbje alföldekre épült. Üledéktakarójuk alatt gyakran **kőolaj** és **földgáz** rejtőzik. Mélyükből tiszta ivóvíz és gyakran **meleg víz** (termásvíz*) termelhető ki.

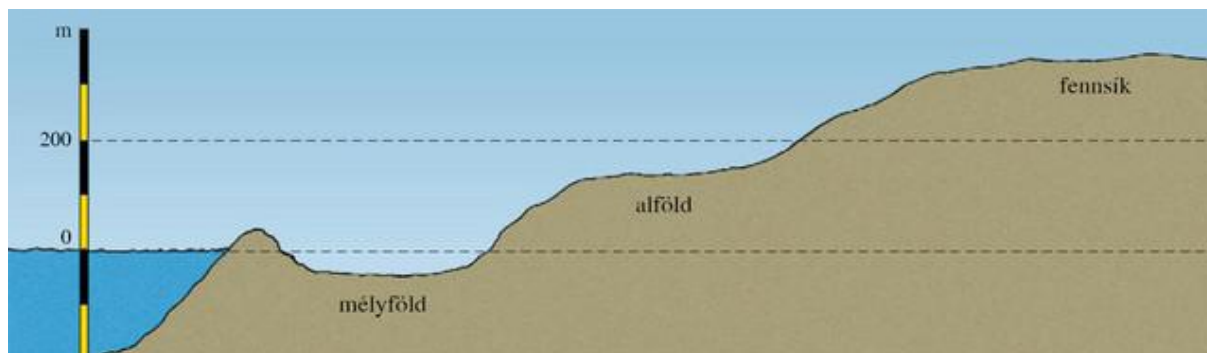
A mélyföldek

Európa nyugati partvidékén olyan síkságok is található, amelyek **szintje a tengerszint alatt van**. Ezek a mélyföldek. Hogyan lehet, hogy területüket nem önti el a tenger? A mélyföldeket gyakran természetes gátak védik. A partot homokdűnék szegélyezik, amelyeknek anyagát a hullámvás sodorta a partra. A szél épített ebből dűnéket. A rajtuk meglepedő növényzet erős gyökérzetével a homokot megkötötte. A megkötött parti dűnék így védik a mélyföldeket.

Az emberek gátak építésével is védekeznek a tenger betörése ellen. Erről később többet fogsz tanulni! Keress még mélyföldeket az atlaszodban!

A fennsíkok

A röghegységek területén gyakran alakulnak ki kisebb-nagyobb síkságok: fennsíkok. Ezek **200 méter feletti**, egyenletes felszínű, de nem egészen **sík területek**. Ilyen például hazánkban a Bükk-fennsík.

A síkságok: mélyföldek, alföldek, fennsíkok

JEGYEZD MEG!

A mélyföldeket a térkép sötétzöld színel jelzi

Ménes a Bükk-fennsíkon

A gyulai termálfürdő

A síkságok: alföldek, fennsíkok lehetnek.

Az alföldek 200 méter alatti síkságok. Többnyire süllyedéssel, feltöltődéssel keletkeztek. Területüket tengeri üledékrétegek, folyami hordalék építi fel. Tökéletes síkságú tájaik a folyók árvízjárta területein jöttek létre.

A 200 méter feletti síkságok a fennsíkok.

ELLENŐRIZD TUDÁSOD!

1. Mi a hasonlóság és mi a különbség az alföldek és a fennsíkok között?
2. Hogyan alakultak ki az alföldek?
3. Milyen az árvízjárta területek felszíne?
4. Melyik gazdasági ág hasznosítja leginkább az alföldek területét?
5. Melyek az alföld mélyének „kincsei”? Keresd meg az atlaszodban ezeknek a jelét!

OLVASD EL!

Az Alföld mélyéből mélyfúrásokkal felszínre hozott termálvizet gyakran felhasználják melegházak, fóliasátrak fűtésére. Így korábban tudnak zöldségfélétet: paprikát, uborkát, paradicsomot stb. termesztetni. Ha a meleg víz ásványi sókat is tartalmaz, amelyeknek bizonyítottan gyógyító hatásuk is van, akkor gyógyfürdőkben hasznosítják.